

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Латинська мова

Освітня програма Середня освіта (українська мова і література)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

Спеціалізація 014.01 Середня освіта (українська мова і література)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Латинська мова
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Спеціальність	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта / педагогіка
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Основна
Курс/семестр	1 курс, 1 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Практичні заняття – 30 год; самостійна робота – 60 год
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/749

2. Опис дисципліни

<p>Мета та цілі курсу</p> <p>Мета курсу – оволодіння вміннями і навичками читання, письма, ознайомлення з лексичною та граматичною системами латинської мови, здійснення перекладу латинських текстів, розуміння місця латинської мови серед інших європейських мов. Вивчення латинської мови розширює лінгвістичний світогляд студентів, ознайомлює їх з міжнародною мовознавчою термінологією, дає розуміння системи й структури класичної мови, озброює студентів знаннями крилатих висловів та культури античного світу.</p> <p>Цілі курсу - 1) навчитися читати й писати латинською мовою; 2) здійснювати переклад за допомогою словника з латинської мови українською; 3) формувати власний словник латинських слів; 4) ознайомитися з лексичною, морфологічною та синтаксичною системами латинської мови; 5) робити морфологічні аналізи самостійних частин мови; 6) підготувати студентів до вивчення курсу «Сучасна українська мова»</p>
<p>Компетентності</p> <p>ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності</p> <p>ЗК 4. Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України, застосовувати вміння і навички на практиці.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, оволодіння сучасними знаннями, зокрема й іноземними мовами, здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно.</p> <p>ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 14. Здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови</p> <p>ЗК 15. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний фактор.</p> <p>ФК 3. Здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань, застосовувати у професійній діяльності провідні базові наукові методи, принципи, положення.</p> <p>ФК 8. Здатність до мотивування і формування освітньої мотивації учнів, до організації</p>

пізнавальної діяльності, заснованої на індивідуальних підходах.

ФК 11. Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії й історії української мови та літератури, дисциплін за вибором мовознавчого та літературознавчого спрямування, орієнтуватися в сучасному українському літературному процесі з настановою на практичне втілення в освітньо-професійній діяльності.

ФК 14. Здатність цілеспрямовано добирати, систематизувати та інтерпретувати, а також зіставляти мовні, літературні і фольклорні факти та явища, реалізовувати управлінські функції у процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності

ФК 15. Здатність здійснювати багатоаспектний мовний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховими термінами і залученням найновіших досягнень у цій сфері.

ФК 16. Здатність розвивати когнітивні, психомоторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін.

ФК 18. Дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Програмні результати навчання

ПР 5. Організовувати процес свого навчання і самоосвіти (самостійної роботи); професійно-методичну та навчальну діяльність учителя.

ПР 7. Мати навички пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПР 12. Усвідомлювати рівні можливості колег та учнів, задіяних у освітньому процесі (расові, гендерні, релігійні, політичні тощо), встановлювати ефективну комунікацію з представниками різних субкультур.

ПР 15. Використовувати знання іноземних мов для успішної комунікації у професійній діяльності.

ПР 20. Дотримуватись правил академічної доброчесності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Розвиток та періодизація латинської мови. Графічна система	Розглянути походження та періодизацію розвитку латинської мови, її зв'язок з іншими мовами, розуміти латино-грецькі корені в утворенні термінології. Знати латинський алфавіт, вміти читати латинською мовою,	Вивчити історію розвитку та функціонування латинської мови, алфавіт напам'ять
2.	Фонетика. Система вокалізму та консонантизму. Довгі та короткі звуки. Дифтонги, буквосполучення. Наголос	Опрацювати фонетичну систему латинської мови (систему вокалізму та консонантизму), навчитися вимовляти звуки, дифтонги та буквосполучення,	Вивчити значення звуків, буквосполук та дифтонгів, читати слова, пояснювати правила читання, виконати вправи з підручника
3.	Морфологія. Іменник. Граматичні категорії. Система латинського відмінювання. П'ять відмін. I і II відміни	Ознайомити з частинами мови латинської мови. Вивчити про граматичні категорії роду, числа та відмінка іменників, навчитися визначати відміну іменника за закінченнями Gen.sing. Відмінювати	Провідміняти іменники I та II відмін різних родів (на вибір), тести, вправи з підручника,

		іменники I та II відмін. Навчитися користуватися словником	лексичний мінімум
4.	Прикметник. I та II відміни прикметників, відмінювання. Прислівник. Способи утворення прислівників.	Навчити визначати прикметники, їх початкову форму, відмінювати прикметники I та II відмін, узгоджувати їх з іменниками. Ознайомитися з прислівниками, способами їх утворення.	Провідміняти прикметники I-II відмін (на вибір), вправи з підручника, лексичний мінімум
5.	Дієслово. Граматичні категорії дієслова: особа, число, час, спосіб, стан. Інфінітив. Чотири дієвідміни. Основи дієслова. Теперішній час дійсного способу активного і пасивного стану Дієслово <i>esse</i> . Наказовий спосіб	Ознайомити зі специфікою дієслова латинської мови як частини мови. Навчити визначати дієвідміну дієслова, дієслівні основи, форми дієслова, початкову форму, знаходити дієслово у словнику. Вивчити особливості утворення особових форм теперішнього часу дійсного способу активного і пасивного станів, навчитися перекладати ці форми. Вивчити відмінювання дієслова <i>бути</i> в теперішньому часі. Ознайомити з формами наказового способу. Здійснювати морфологічний аналіз дієслів за схемою.	Виконати вправи з підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови. Здійснити морфологічний аналіз форм дієслова
6.	Іменник III відміни. Групи іменників III відміни: приголосна, голосна і мішана. Зразки відмінювання.	Навчити розмежовувати іменники приголосної, голосної та мішаної груп, відмінювати їх. Здійснювати переклад адаптованих текстів з латинської мови. Робота зі словником. Здійснювати морфологічний аналіз іменників за схемою.	Провідміняти іменники III відміни всіх груп. Виконати вправи з підручника, лексичний мінімум, крилаті вислови. Здійснити морфологічний аналіз іменника
7.	Займенник. Розряди займенників за значенням. Відмінювання	Визначати займенники в текстах, знаходити початкову форму, відмінювати їх. Здійснювати морфологічний аналіз займенників за схемою.	Виконати вправи з підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови. Морфологічний аналіз
8.	Дієслово. Минулий та майбутній час недоконаного виду активного й пасивного станів. Способи утворення, переклад. Прийменник.	Ознайомити з особливостями утворення форм минулого та майбутнього часів недоконаного виду активного і пасивного станів. Перекладати тексти. Здійснювати морфологічний аналіз дієслів. Ознайомитися зі специфікою вживання прийменниково-іменникових сполук.	Перекласти текст, виконати вправи з підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови
9.	Іменник IV-V відмін. Зразки відмінювання.	Навчити відмінювати іменники IV-V відмін, узгоджувати їх з	Перекласти текст, виконати вправи з

	Прикметники III відміни. Ступені порівняння прикметників.	прикметниками. Робота зі словником. Утворювати ступені порівняння прикметників різними способами.	підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови
10.	Дієслово. Часи системи перфекта. Вживання Plusquamperfectum, Perfectum, Futurum II	Ознайомити з системою часів перфекта, навчити утворювати перфектні форми, перекладати їх. Робота зі словником. Переклад текстів.	Виконати вправи з підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови. Перекласти текст
11.	Числівник. Групи числівників: кількісні, порядкові. Відмінювання числівників. Римські цифри. Система позначення років, місяців, днів, часу доби. Історія римського календаря.	Ознайомити з системою числівників латинської мови, розрядами числівників. Навчити рахувати та утворювати число в межах тисячі (словесно та за допомогою римських цифр). Навчити позначати роки, місяці, дні, час доби.	Виконати вправи з підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови
12.	Дієслово. Утворення дієприкметників, відмінювання. Прислівник. Ступені порівняння прислівників	Навчити утворювати дієприкметники, відмінювати їх, перекладати. Розглянути прислівник як частину мови, ступені порівняння прислівників.	Виконати вправи з підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови. Морфологічний аналіз дієслівних форм.
13.	Синтаксис простого речення. Головні та другорядні члени речення	Закріпити знання про просте речення, визначати головні та другорядні члени речення, перекладати тексти. Здійснювати переклад речень з української мови латинською.	Перекласти тексти. Лексичний мінімум, крилаті вислови
14.	Часові значення інфінітивів у зворотах. Узгодження часів.	Уміти узгоджувати дієслівні форми у реченні, перекладати їх.	Виконати вправи з підручника, тести, лексичний мінімум, крилаті вислови
15.	Основи латинського віршування. Просодія та метрика. Мора, стопа, цезура, елізія, ікт. Види стоп. Віршові розміри: гекзаметр, пентаметр, елегійний дистих, одинадцятискладник. Читання латинських прозаїчних і поетичних текстів.	Ознайомити з основами латинського віршування, основними поняттями й термінами, вішовими розмірами. Навчити читати прозаїчні та поетичні тексти латинською мовою.	Вивчити вірші напам'ять Gaudeamus, Ad Melpomenae

4. Система оцінювання курсу	
Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	30
Самостійна робота	10
Лексичний мінімум. Крилаті вислови	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіка навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4				30
Самостійна робота																10		10
Лексичний мінімум. Крилаті вислови															10			10
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	10	10	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери
Література	
<ol style="list-style-type: none"> Бучко Г. Є., Галаса О. І. Латинська мова: посібник для гуманіт. спец. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013, 160 с. Дяків О. Ю., Петришин М. Й. Латинська мова (тексти й завдання). Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 180 с. Латинсько-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники. К.: Індоевропа, 1993. 320 с. Литвинов В. Д., Скорина Л. П. Латинська мова. К., 1989. 247 с. Литвинов В. Д., Скорина Л. П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латинсько-український, українсько-латинський словник. К.: Індоевропа, 1993. 320 с. Оленич Р. М. Латинська мова. Львів, 2001. 352 с. Ревак Н. Г., Сулима В. Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів) / 3-тє вид., випр. і доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 440 с. 	

8. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філології (м. Коломия, вул. Лисенка, 8) https://kikfil.pnu.edu.ua/ e-mail: kikf@pnu.edu.ua
Викладач	к. ф. н., доц. Русакова О. В.
Контактна інформація викладача	olga.rusakova@pnu.edu.ua

9. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/
--------------------------	---

Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми та обов'язкового виконання завдань з кожної теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести. Успішне складання тестів дозволяє студенту бути допущеним до складання екзамену.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Дозволяється за умови поважних причин, але не пізніше останнього навчального тижня.
Невідповідна поведінка під час заняття	Недопуск до занять
Додаткові бали	За створення презентацій тощо
Неформальна освіта	Відповідно до положень Університету

Викладач Русакова О. В.